

III. Archivní charakteristika sbírky

Sbírku tvoří pamětní knihy (kroniky) jednotlivých železničních stanic, některých služeben státní silniční dopravy a civilních letišť (většinou v opisech), v časovém období (1887) 1902-1961, s přerušením v době okupace. Sbírku ohraničují priora v podobě půdorysu železničních dílen v České Lípě a plánu služební místnosti v Horní Cerekvi z r. 1887. Stav zachovalosti sbírky z hlediska časového odráží fakt, že sbírka staničních kronik byla vlastně budována dvakrát. Na původní sbírku zničenou za 2. světové války, navázala po r. 1945 sbírka nově vytvářená Železničním (Dopravním) archivem, čemuž odpovídá chronologie každoročních záznamů v obnovených kronikách (respektive jejich opisech), které počínají obvykle rokem 1945 a končí v první polovině let padesátých, ojediněle jde o nepřetržité záznamy až do roku 1961. Tyto chronologické záznamy jsou v úvodu doplněny o stručnou historii stanice. V řadě případů byly původní kroniky rekonstruovány z opisů originálů zachovaných na jednotlivých služebnách a stanicích a to zpětně, nejdále až do roku 1902.

Určitou výjimku tvoří soubor pamětních knih stanic ČSD z Podkarpatské Rusi, jenž je vymezen lety 1918-1938 a u něhož můžeme vzhledem k historickému vývoji předpokládat, že se jedná o pozůstatek původní zničené sbírky staničních kronik.

Při reinventarizaci sbírky bylo v podstatě zachováno předchozí uspořádání Raisy Machatkové, které do značné míry původní členění sbírky původcem. Sbírka je rozčleněna na výnosy ministerstva dopravy o vedení pamětních knih, pamětní knihy ČSAD, pamětní knihy civilních letišť, pamětní knihy železničních stanic ČSD, pamětní knihy stanic ČSD na Podkarpatské Rusi, z čehož rozsahem největší celek tvoří pamětní knihy železničních stanic. Zachováno bylo i vyčlenění pamětních knih ČSD z Podkarpatské Rusi do samostatného celku, především kvůli jejich sepětí se zničenou prvorepublikovou sbírkou železničních kronik a odlišnému pozdějšímu vývoji tohoto území.

Inventární jednotku tvoří pamětní kniha jedné stanice ČSD, správy ČSAD nebo státního civilního letiště. V některých případech, v souladu s původním uspořádáním, představuje inventární jednotku pouze tzv. titulní list kroniky, který obsahuje záznam o názvu stanice, případně záznam trati na níž leží a dále odkaz na služebnu, do jejíž kronikářské péče byla stanice přikázána. V inventáři se tento odkaz objevuje v poznámce pod čarou.

Pamětní knihy jsou uspořádány abecedně dle původního názvu stanice. Byly rozepsány přílohy kronik, včetně uvedení počtu přiložených fotografií, dále byly důsledně rozepsány plné názvy jednotlivých stanic a opraveny drobné nepřesnosti v názvech stanic. Názvy železničních stanic na Podkarpatské Rusi jsou uvedeny v české podobě, tak jak byly užity na jednotlivých pamětních knihách.

Sbírka je doplněna zeměpisným rejstříkem, který odkazuje na inventární čísla. Názvy ukrajinských obcí, v jejichž katastru se železniční stanice nacházely, jsou uvedeny v české podobě, jejich ukrajinské ekvivalenty jsou uvedeny v závorce dle současného ukrajinského pravopisu.

Část původní sbírky, tj. 328 staničních kronik slovenské provenience, byla v rámci archivní rozluky se Slovenskem v roce 1993 předána Slovenskému národnímu archívu.

Sbírka byla z důvodu poškození plísněmi dezinfikována v roce 2001 butanolem.